

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

26.09.2023 № 1756

Порядок розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку

1. Загальні положення

1.1. Цей Порядок визначає процедуру проведення розслідувань зловживань на оптовому енергетичному ринку Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор).

1.2. Дія цього Порядку поширюється на учасників оптового енергетичного ринку, фізичних або юридичних осіб, у тому числі заявників, осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, адміністраторів передачі даних, адміністраторів платформ інсайдерської інформації.

1.3. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях:

заявник – учасник оптового енергетичного ринку, особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, орган державної влади та інша фізична або юридична особа (крім побутових споживачів), Рада органів регулювання Енергетичного Співтовариства, Секретаріат Енергетичного Співтовариства, національні регулятори у сфері енергетики інших держав – Договірних сторін Енергетичного Співтовариства або національні регуляторні органи країн Європейського союзу, Агентство з питань співробітництва енергетичних регуляторів, що подав повідомлення (заяву) про можливе зловживання на оптовому енергетичному ринку;

докази – будь-які фактичні дані, джерелами яких є зокрема: пояснення суб'єкта розслідування, висновки експертів, на підставі яких Регулятор встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що підтверджують або спростовують наявність у діях учасника ринку електричної енергії/суб'єкта ринку природного газу ознак зловживання на оптовому енергетичному ринку, та інших обставин, що стосуються об'єкту розслідування;

об'єкт розслідування – ринкова поведінка (дії), обставини, фактичні дані, які вказують на можливе зловживання на оптовому енергетичному ринку його учасником/суб'єктом;

обтяжуючі обставини – діяння (дія або бездіяльність) суб'єкта розслідування, спрямовані зокрема: на приховування правопорушення та його негативних наслідків, на продовження вчинення правопорушення, а також повторне вчинення правопорушення на оптовому енергетичному ринку;

повідомлення (заява) про можливе зловживання на оптовому енергетичному ринку (далі – повідомлення) – документ, складений заявником згідно з формою, визначеною НКРЕКП у додатку 1 до цього Порядку, щодо надання інформації про можливе зловживання на оптовому енергетичному ринку;

пом'якшуючі обставини – дії суб'єкта розслідування, спрямовані на зменшення негативних наслідків, що спричинені зловживанням на оптовому енергетичному ринку, визнання та негайне припинення зловживання на оптовому енергетичному ринку, добровільне відшкодування шкоди, завданої учасникам ринку/споживачу, до виявлення зловживання, самостійне та оперативне повідомлення про факт вчинення зловживання до початку розслідування НКРЕКП, сприяння виявленню зловживання під час розслідування НКРЕКП;

розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку (далі – розслідування) – комплекс визначених статтею 20² Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» заходів, що здійснюється Регулятором за повідомленням заявників та за власною ініціативою за наявності підстав, передбачених цим Порядком, спрямованих на запобігання, виявлення та припинення зловживань на оптовому енергетичному ринку;

суб'єкт розслідування – учасник оптового енергетичного ринку, особа, яка здійснює операції з оптовими енергетичними продуктами без реєстрації як учасника оптового енергетичного ринку, щодо якого прийнято рішення про початок розслідування.

Терміни «професійна таємниця», «зловживання на оптовому енергетичному ринку», «оптовий енергетичний ринок», «оптові енергетичні продукти», «особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами», «учасник оптового енергетичного ринку», «основні дані» та інші терміни вживаються в цьому Порядку у значеннях, наведених у законах України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про ринок природного газу», «Про ринок електричної енергії», «Про інформацію» та інших нормативно-правових актах.

1.4. НКРЕКП проводить розслідування за повідомленням заявників та за власною ініціативою за наявності підстав, передбачених цим Порядком, для забезпечення запобігання, виявлення та припинення зловживань на оптовому енергетичному ринку, встановлення всіх об'єктивних обставин, які сприяли вчиненню таких зловживань, в тому числі обтяжуючих та пом'якшуючих обставин, встановлення кола осіб, яким завдано шкоди (за наявності), та притягнення до відповідальності винних осіб відповідно до законодавства.

1.5. Розслідування складається з таких етапів:

- 1) проведення попереднього дослідження, за результатами якого готуються пропозиції щодо доцільності проведення розслідування;
- 2) прийняття рішення про початок розслідування або про відмову від проведення розслідування, формування комісії з розслідування (у випадку прийняття рішення про початок розслідування);
- 3) з'ясування всіх обставин, що мають значення для розслідування, та складення висновку про розслідування;
- 4) надання суб'єктом розслідування доказів, пояснень, заперечень, клопотань;
- 5) складення висновку про результати розслідування;
- 6) прийняття Регулятором рішення за результатами розслідування.

1.6. Під час проведення розслідування Регулятор має право:

вимагати від учасників оптового енергетичного ринку, суб'єктів розслідування, а також осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, адміністраторів передачі даних та платформ інсайдерської інформації надання копій документів, інформації, даних та пояснень з питань, пов'язаних з об'єктом розслідування;

отримувати у межах своїх повноважень від будь-якого суб'єкта владних повноважень інформацію, яка є необхідною для належного виконання Регулятором своїх функцій;

проводити слухання для отримання інформації, яка стосується розслідування;

здійснювати обмін інформацією, у тому числі інформацією з обмеженим доступом, з Антимонопольним комітетом України, Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства, Секретаріатом Енергетичного Співтовариства, регуляторними органами договірних сторін Енергетичного Співтовариства, Національними енергетичними органами європейських країн, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку щодо дій, які можуть свідчити про порушення законодавства на оптовому енергетичному ринку;

здійснювати аудіо- та відеофіксацію в процесі дослідження доказів, слухань; залучати експертів з числа осіб, які володіють необхідними знаннями для надання експертного висновку;

звертатися до правоохоронних органів з метою сприяння у забезпеченні виконання Регулятором повноважень щодо проведення розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку;

вимагати припинення дій, що перешкоджають проведенню розслідування; звертатися до суду з позовами, заявами і скаргами у встановленому порядку; інші права, передбачені законодавством.

1.7. Під час проведення розслідування суб'єкти розслідування мають право:

надавати докази, дані, інформацію, пояснення (заперечення), пропозиції, подавати підтверджувальні документи щодо фактичних даних та обставин, ринкової поведінки, які розслідуються, подавати клопотання;

визнавати факт вчиненого ним зловживання на оптовому енергетичному ринку до затвердження висновку про результати розслідування;

повідомляти НКРЕКП про вжиття заходів, спрямованих на зменшення негативних наслідків, які спричинені зловживанням на оптовому енергетичному ринку;

звертатися до НКРЕКП з клопотаннями, зокрема, щодо необхідності залучення експерта для аналізу наявних доказів, даних, інформації тощо;

вимагати забезпечення конфіденційності інформації та даних, що надаються відповідно до цього Порядку;

ініціювати проведення слухання відповідно до цього Порядку та бути присутніми під час проведення слухань;

ознайомлюватися з матеріалами розслідування (крім документів, пояснень, іншої інформації, у тому числі з обмеженим доступом, розголошення якої може порушити права та інтереси іншого суб'єкта розслідування, учасників оптового енергетичного ринку, заявників, осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, або перешкодити подальшому розслідуванню) після отримання суб'єктом розслідування висновку про розслідування.

1.8. Під час проведення розслідування суб'єкти розслідування зобов'язані: не створювати перешкоди працівникам Регулятора при здійсненні ними розслідування, за умови, що відповідні заходи здійснюються такими особами відповідно до вимог закону та цього Порядку;

надавати документи, пояснення, довідки, відомості, матеріали з питань, що виникають під час проведення розслідування, в обсязі, за формою, у строки та у спосіб, які визначено Регулятором;

брати участь у слуханнях.

1.9. Учасники оптового енергетичного ринку, суб'єкти розслідування, інші учасники/суб'єкти ринку, особи, які професійно організують операції з оптовим енергетичними продуктами, адміністратори передачі даних/платформ інсайдерської інформації, зобов'язані надавати до НКРЕКП запитовані документи та інформацію, у тому числі інформацію з обмеженим доступом.

Запитовані документи подаються до НКРЕКП в обсязі, за формою та у строки, визначені НКРЕКП, в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису уповноваженої особи суб'єкта господарювання та/або кваліфікованої електронної печатки суб'єкта господарювання з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги» або в інший спосіб, який визначено Регулятором.

Учасники оптового енергетичного ринку, суб'єкти розслідування, особи, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, адміністратори передачі даних/платформ інсайдерської інформації можуть звернутися до НКРЕКП щодо обґрунтованої необхідності продовження строку надання відповідної інформації, але не більше ніж на 10 робочих днів.

Ненадання, надання не в повному обсязі або надання недостовірної інформації суб'єктом розслідування на запит (вимогу) НКРЕКП вважається обтяжуючою обставиною під час підготовки висновку за результатами розслідування та тягне за собою відповідальність, встановлену законом та цим Порядком.

1.10. Матеріальні витрати на копіювання документів та підготовку письмових пояснень, а також транспортні витрати, які виникають у зв'язку з проведенням розслідування НКРЕКП (крім транспортних витрат НКРЕКП та залучених нею експертів), учасники оптового енергетичного ринку, суб'єкти розслідування, учасники/суб'єкти ринку, особи, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, адміністратори передачі даних/платформ інсайдерської інформації несуть самостійно.

1.11. Період, охоплений розслідуванням, становить не більше трьох календарних років, які передують року початку розслідування.

1.12. Загальний строк проведення розслідування не повинен перевищувати 18 місяців від дня прийняття НКРЕКП рішення про початок розслідування.

За наявності обґрунтованих підстав цей строк може бути продовжений за рішенням НКРЕКП не більше ніж на 12 місяців.

1.13 У разі не прийняття рішення за результатами розслідування в межах строку, визначеного пунктом 1.12 цієї глави, НКРЕКП закриває розслідування.

2. Вимоги до повідомлення та порядок повідомлення про можливе зловживання на оптовому енергетичному ринку

2.1. Заявники повідомляють НКРЕКП про будь-які можливі зловживання на оптовому енергетичному ринку одним із таких способів:

- нарочно (у паперовій формі та/або на цифрових носіях);
- поштовим відправленням з описом вкладення;
- в електронній формі на електронну адресу box@nerc.gov.ua;
- заповнення онлайн форми на вебсайті НКРЕКП.

Особи, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, подають повідомлення до НКРЕКП через захищений цифровий канал для обміну даними. Доступ до захищеного цифрового каналу для обміну даними особи, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, отримують після надання до НКРЕКП інформації за формою, що є додатком 2 до цього Порядку.

2.2. Заявники надають повідомлення українською або англійською мовою відповідно до форми, визначеної у додатку 1 до цього Порядку.

2.3. У повідомленні зазначається:
загальна інформація;
вид можливого зловживання;
детальна інформація щодо можливого зловживання та відповідне обґрунтування із посиланням на докази та/або відповідні документи.

2.4. Заявник при поданні до НКРЕКП повідомлення повинен надати інформацію, яка підтверджує та обґрунтовує дані, факти та обставини, викладені у повідомленні.

2.5. Підстави для залишення повідомлення без розгляду:
повідомлення складене не за встановленою формою;
повідомлення не стосується питань зловживань на оптовому енергетичному ринку;
заявником не надано достатньої інформації, що підтверджує або обґрунтовує таке повідомлення.

2.6. Про прийняття повідомлення до розгляду або залишення його без розгляду НКРЕКП інформує заявника протягом 30 календарних днів з моменту отримання такого повідомлення.

3. Попереднє дослідження

3.1. Попереднє дослідження здійснюється шляхом збору інформації щодо можливих зловживань на оптовому енергетичному ринку.

Попереднє дослідження щодо можливих зловживань на оптовому енергетичному ринку проводить структурний підрозділ НКРЕКП, на який покладено функцію організації проведення розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку (далі – СП НКРЕКП).

СП НКРЕКП під час проведення попереднього дослідження може залучати інші структурні підрозділи НКРЕКП, до компетенції яких належить розгляд відповідних питань.

3.2. Попередньому дослідженню підлягають дані, інформація та обставини, що можуть вказувати на ознаки зловживань на оптовому енергетичному ринку.

3.3. Попереднє дослідження може бути розпочате на підставі, зокрема: результатів моніторингу ринкової поведінки та господарсько-торговельних операцій, пов'язаних з оптовими енергетичними продуктами, здійсненого Регулятором відповідно до пункту 3¹ частини першої статті 20 та

частини другої статті 20¹ Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

повідомлення від заявників;

повідомлення фізичної або юридичної особи про вчинене нею зловживання на оптовому енергетичному ринку;

повідомлення від Ради органів регулювання Енергетичного Співтовариства або національних регуляторів у сфері енергетики інших держав – Договірних сторін Енергетичного Співтовариства або національних регуляторних органів країн Європейського союзу, Агентства з питань співробітництва енергетичних регуляторів.

3.4. Попереднє дослідження складається зокрема з таких етапів:

збір, обробка та аналіз отриманої відповідно до пункту 3.3 цієї глави інформації для оцінки ринкової поведінки учасників ринку та дій, що вказують на можливі зловживання на оптовому енергетичному ринку;

виявлення можливих зловживань, вчинених іншими учасниками оптового енергетичного ринку;

надсилання Регулятором запитів учасникам оптового енергетичного ринку та іншим особам про надання інформації, пояснень;

визначення виду можливого зловживання на оптовому енергетичному ринку;

надсилання пропозиції про визнання учасником оптового енергетичного ринку вчинення зловживання на оптовому енергетичному ринку.

3.5. СП НКРЕКП під час проведення попереднього дослідження використовує, зокрема такі джерела інформації:

дані/інформацію від осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, щодо виконаних та невиконаних операції з оптовими енергетичними продуктами;

дані/інформацію від адміністраторів передачі даних щодо оптових енергетичних продуктів;

дані/інформацію щодо публікації даних на платформах інсайдерської інформації;

дані/інформацію від Ради органів регулювання Енергетичного Співтовариства або національних регуляторів у сфері енергетики інших держав – Договірних сторін Енергетичного Співтовариства або національних регуляторних органів країн Європейського союзу, Агентства з питань співробітництва енергетичних регуляторів;

дані/інформацію від інших органів державної влади;

основні дані;

інформацію з передплачених джерел інформації;

загальнодоступні джерела інформації (засоби масової інформації, засоби телерадіомовлення, інтернет-портали, публічні виступи та інші джерела інформації).

3.6. Під час проведення попереднього дослідження СП НКРЕКП може використовувати будь-яку наявну або доступну йому інформацію про оптовий енергетичний ринок та його учасників.

3.7. За результатами попереднього дослідження СП НКРЕКП письмово доповідає Голові та членам НКРЕКП про результати такого попереднього дослідження для прийняття відповідного рішення НКРЕКП.

3.8. Результати попереднього дослідження є конфіденційною інформацією та не підлягають оприлюдненню.

4. Прийняття рішення про початок розслідування

4.1. СП НКРЕКП за результатами попереднього дослідження з дотриманням вимог пункту 3.7 глави 3 цього Порядку та відповідно до Регламенту Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 06 грудня 2016 року № 2133 (далі – Регламент), виносить на розгляд НКРЕКП проект рішення про початок розслідування або про відмову від проведення розслідування.

НКРЕКП повідомляє Раду органів регулювання Енергетичного Співтовариства та Секретаріат Енергетичного Співтовариства про початок розслідування згідно з формою, що є додатком 4 до цього Порядку. Вимоги щодо забезпечення конфіденційності використання такої інформації визначаються Угодою про нерозголошення, дія якої поширюється на учасників (підписантів) цієї угоди.

4.2. У разі прийняття рішення про початок розслідування НКРЕКП оприлюднює його протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття на офіційному вебсайті.

НКРЕКП протягом п'яти робочих днів з дня, наступного за днем оприлюднення рішення про початок розслідування, направляє суб'єкту розслідування повідомленням про початок розслідування разом з копією рішення рекомендованим листом на адресу, що зазначена в Реєстрі учасників оптового енергетичного ринку/Ліцензійному реєстрі НКРЕКП/Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

Повідомлення суб'єкта розслідування про початок розслідування повинно містити інформацію про об'єкт розслідування та період, охоплений розслідуванням.

Датою отримання повідомлення та копії рішення про початок розслідування вважається день його отримання представником суб'єкта розслідування, що підтверджується підписом одержувача, або третій календарний день від дня отримання листа поштовим відділенням зв'язку, у якому обслуговується одержувач.

НКРЕКП може направляти суб'єкту розслідування копію рішення про початок розслідування на електронну адресу, що зазначена в Реєстрі учасників оптового енергетичного ринку/Ліцензійному реєстрі НКРЕКП.

5. Організація та проведення розслідування

5.1. Для проведення розслідування створюється комісія з розслідування (далі – Комісія) з числа працівників СП НКРЕКП з урахування положень щодо конфлікту інтересів.

Комісія складається щонайменше з п'яти працівників СП НКРЕКП, з числа яких визначається голова Комісії.

СП НКРЕКП здійснює свою діяльність та приймає рішення відповідно до внутрішніх документів НКРЕКП.

5.2. Розслідування проводиться Комісією із можливістю залучення працівників інших державних органів, а також експертних установ, до компетенції яких належить розгляд відповідних питань, з урахування положень щодо конфлікту інтересів. У такому випадку на осіб, які залучаються до розслідування, поширюються положення щодо професійної таємниці.

5.3. Голова Комісії:

- 1) організовує проведення розслідування;
- 2) розподіляє обов'язки з виконання завдань під час проведення розслідування між членами Комісії та здійснює контроль за їх виконанням;
- 3) відповідає за своєчасне проведення розслідування та його результати;
- 4) головує або уповноважує іншого члена Комісії головувати на слуханнях НКРЕКП (у період його відсутності);
- 5) підписує протокол слухань;
- 6) підписує висновок про розслідування/ результати розслідування.

5.4. Регулятор надсилає суб'єкту розслідування запити щодо надання інформації, копій документів, пояснень, пропозицію про визнання порушення, що розслідується, які надсилаються рекомендованим листом та/або на електронну адресу суб'єкта розслідування з накладенням кваліфікованого електронного підпису члена НКРЕКП/Голови НКРЕКП та/або кваліфікованої електронної печатки НКРЕКП з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги».

Регулятор за необхідності надсилає запити щодо надання інформації, копій документів, пояснень також іншим учасникам оптового енергетичного ринку, особам, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, адміністраторам передачі даних/платформ інсайдерської інформації, які надсилаються в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису уповноваженої особи суб'єкта господарювання та/або кваліфікованої електронної печатки суб'єкта господарювання з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги».

5.5. Під час проведення розслідування Комісія здійснює, зокрема: збір, дослідження, аналіз (зокрема господарсько-торговельних операцій, пов'язаних з оптовими енергетичними продуктами) та оцінку доказів; інтерпретацію даних; розрахунки, моделювання та опрацювання висновків експертів; підтвердження або спростування наявності в діях суб'єкта розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку; встановлення та оцінку обставин, пов'язаних із зловживанням; аналіз правових норм, яких має дотримуватись суб'єкт розслідування; інші дії, передбачені цим Порядком та законодавством.

З обґрунтованих підстав НКРЕКП може запросити інформацію, дані та відомості, які були отримані в рамках попереднього дослідження.

5.6. Під час проведення розслідування Комісія доводить вид здійсненого зловживання, у тому числі належність до практик, що на час здійснення операцій учасниками оптового енергетичного ринку вже були затверджені Регулятором, які були маніпулюванням чи спробою маніпулювання на оптовому енергетичному ринку.

У разі виявлення нових видів практик, що можуть бути маніпулюванням або спробою маніпулювання на оптовому енергетичному ринку, з урахуванням вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку Комісія ініціює внесення змін до відповідних нормативно-правових актів.

5.7. Учасники оптового енергетичного ринку, заявники користуються правами суб'єкта розслідування, передбаченими пунктом 1.7 глави 1 цього Порядку, та іншими правами, передбаченими чинним законодавством.

6. Порядок проведення слухань

6.1. Для з'ясування фактичних даних та обставин, що розслідуються, та для забезпечення можливості суб'єкта розслідування надавати документи, пояснення, заперечення, Комісія за власної ініціативи або за клопотанням суб'єкта розслідування може проводити слухання.

Комісія може проводити окремі слухання з учасниками оптового енергетичного ринку, заявниками, особами, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, адміністраторами передачі даних та платформ інсайдерської інформації.

Слухання проводяться з дотриманням вимог законодавства щодо захисту інформації з обмеженим доступом.

6.2. На слуханнях розглядаються пояснення суб'єкта розслідування та інших учасників слухань, а також документи, пояснення, заперечення, які стосуються об'єкта розслідування.

6.3. Комісія визначає дату, час та місце проведення слухань, про що за п'ять робочих днів до дати проведення слухань письмово повідомляє суб'єкта розслідування (зокрема зазначає необхідність участі уповноваженого працівника суб'єкта розслідування) та інших учасників слухань шляхом надсилання листа на електронну адресу в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису Голови НКРЕКП/члена НКРЕКП, до функціональних обов'язків якого належить організація та проведення розслідувань.

6.4. У разі неможливості взяти участь у слуханнях суб'єкт розслідування, інші учасники слухань зобов'язані не пізніше ніж за один робочий день до проведення слухань повідомити про це Комісію.

6.5. У призначений час голова Комісії або уповноважений член Комісії відкриває слухання та призначає секретаря слухання з числа присутніх членів Комісії і ставить питання щодо наявності у суб'єкта розслідування або інших учасників слухань пояснень, заперечень, документів та інформації, що стосуються розслідування, які не були надані раніше.

6.6. У разі надання на слуханнях суб'єктом розслідування або іншими учасниками слухань нових доказів, підтверджувальних документів та інформації, що стосуються розслідування, Комісія може перенести проведення слухань з метою повного та всебічного їх вивчення.

Надані нові докази, підтверджувальні документи та інформація додаються до протоколу слухань.

Дата проведення наступного слухання повідомляється суб'єкту розслідування та іншим учасникам слухань у порядку, визначеному пунктом 6.3 цієї глави.

6.7. Під час слухань Комісія, суб'єкт розслідування, інші учасники слухань за наявності обґрунтованих підстав можуть пропонувати зупинити/перенести слухання.

6.8. Під час слухань працівники НКРЕКП, уповноважена особа суб'єкта розслідування, інші учасники слухань мають право ставити питання, що стосуються розслідування.

6.9. Під час слухань суб'єкт розслідування та інші учасники слухань зобов'язані надавати правдиві пояснення, достовірні документи та інформацію.

6.10. За результатами слухань секретар складає протокол слухань, у якому зазначає осіб, які були присутні на слуханнях, суть пояснень, заперечень, документів та іншої інформації, наданих суб'єктом розслідування, іншими учасниками слухань, рішення (у разі їх прийняття).

Протокол слухань підписується головуючим на слуханнях та секретарем.

Копія протоколу слухань протягом п'яти робочих днів з дня проведення слухань надсилається суб'єкту розслідування та іншим учасникам слухань у встановленому законодавством порядку.

6.11. Протокол слухань разом із всіма поданими на слуханнях документами та доказами долучається до матеріалів розслідування.

6.12. Суб'єкт розслідування та/або інші учасники слухань протягом п'яти робочих днів з моменту його отримання можуть надати зауваження до протоколу слухань, в яких вони брали участь. Такі зауваження додаються до матеріалів розслідування.

7. Висновок про результати розслідування

7.1. За результатом проведеного розслідування Комісія відповідно до пункту 3 частини першої статті 20² Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» готує висновок про розслідування.

7.2. З метою ознайомлення суб'єкта розслідування НКРЕКП рекомендованим листом направляє на адресу суб'єкта розслідування, що зазначена в Реєстрі учасників оптового енергетичного ринку/Ліцензійному реєстрі НКРЕКП/Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, висновок про розслідування.

НКРЕКП може направляти висновок про розслідування на електронну адресу суб'єкта розслідування з накладенням кваліфікованого електронного підпису члена НКРЕКП/Голови НКРЕКП та/або кваліфікованої електронної печатки НКРЕКП з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги».

За наявності заперечень до висновку про розслідування суб'єкт розслідування має право надати їх НКРЕКП у строк не більше 20 календарних днів з дня отримання такого висновку.

Датою отримання висновку про розслідування вважається день його отримання представником суб'єкта розслідування, що підтверджується підписом представника суб'єкта розслідування, або третій календарний день від дня отримання листа поштовим відділенням зв'язку, у якому обслуговується суб'єкт розслідування.

У разі відсутності у визначений Порядком строк заперечень до висновку про розслідування, він вважається таким, що узгоджений сторонами.

Отримані заперечення до висновку про розслідування долучаються до висновку про результати розслідування у вигляді додатків та є його невід'ємною частиною.

Суб'єкт розслідування може звернутись до Комісії з клопотанням про ознайомлення з матеріалами розслідування, крім інформації з обмеженим доступом з урахуванням вимог законодавства щодо збереження інформації з обмеженим доступом.

Ознайомлення з матеріалами розслідування здійснюється суб'єктом розслідування в межах строків надання заперечень до висновку про розслідування, визначених цим Порядком.

За обґрунтованим клопотанням суб'єкта розслідування строк надання заперечень до висновку про розслідування може бути продовжений на строк, що не перевищує 10 календарних днів, про що НКРЕКП невідкладно повідомляє суб'єкта розслідування.

7.3. Після отримання заперечень від суб'єктів розслідування до висновку про розслідування Комісія відповідно до пункту 5 частини першої статті 20² Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» готує висновок про результати розслідування за формою, наведеною в додатку 3 до цього Порядку.

7.4. Висновок про результати розслідування має містити відомості та інформацію, визначені у додатку 3 до цього Порядку.

7.5. Висновок про результати розслідування підписується головою, членами Комісії, погоджується керівником СП НКРЕКП та Головою НКРЕКП/Членом НКРЕКП, до функціональних обов'язків якого належить організація та проведення розслідувань.

7.6. Підписаний висновок про результати розслідування реєструється у журналі реєстрації висновків про результати розслідування, сторінки якого мають бути прошиті, пронумеровані, засвідчені підписом керівника СП НКРЕКП.

7.7. Копія підписаного та погодженого висновку про результати розслідування, протягом п'яти робочих днів з дня його підписання направляється рекомендованим листом на адресу суб'єкта розслідування, що зазначена в Реєстрі учасників оптового енергетичного ринку/Ліцензійному реєстрі

НКРЕКП/Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань.

НКРЕКП може направляти висновок про результати розслідування на електронну адресу суб'єкта розслідування з накладенням кваліфікованого електронного підпису члена НКРЕКП/Голови НКРЕКП та/або кваліфікованої електронної печатки НКРЕКП з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги».

8. Захист інформації з обмеженим доступом

8.1. Інформація з обмеженим доступом, одержана НКРЕКП під час розслідування, використовується виключно з метою проведення розслідування і не підлягає розголошенню та оприлюдненню, крім випадків:

надання інформації органам досудового розслідування та суду відповідно до законодавства;

інших випадків, встановлених законодавством.

8.2. Конфіденційною інформацією в розумінні цього Порядку є дані:

про рахунки суб'єктів розслідування зокрема, про рух коштів та/або залишки коштів на рахунках;

про господарсько-торговельні операції, пов'язані з оптовими енергетичними продуктами, та про вчинені суб'єктом розслідування правочини;

про контрагентів суб'єкта розслідування, крім інформації, отриманої з публічних джерел;

інша інформація, доступ до якої обмежено учасником оптового енергетичного ринку та особами, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами.

Голові та членам Регулятора, його працівникам (у тому числі колишнім), працівникам інших органів державної влади або експертних організацій, залученим до розслідування, забороняється розголошувати інформацію, отриману в ході розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку, крім випадків, передбачених законом.

8.3. Суб'єкт розслідування, фізичні/юридичні особи, особи, що здійснюють професійну діяльність з оптовими енергетичними продуктами, які надають інформацію, зобов'язані зазначити, яка саме інформація є конфіденційною, які саме документи або частини документів містять конфіденційну інформацію.

9. Порядок прийняття рішення НКРЕКП

9.1. За результатами розслідування з урахуванням висновку про результати розслідування НКРЕКП приймає постанову про:

- 1) усунення виявлених порушень;
- 2) застосування санкцій та вжиття заходів, передбачених законом;
- 3) застосування адміністративних стягнень до посадових осіб учасників оптового енергетичного ринку відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення;
- 4) звернення до правоохоронних органів із заявою про вчинення кримінального правопорушення (за наявності підстав);
- 5) звернення до Антимонопольного комітету України із заявою про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (за наявності підстав);
- 6) звернення до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо випадків зловживань на оптовому енергетичному ринку, що можуть мати вплив на фінансові інструменти.

Постанова НКРЕКП за результатами розслідування може містити декілька рішень, що передбачені підпунктами цього пункту.

У разі, якщо за результатами розслідування встановлено, зокрема, факт відсутності зловживань, та/або недостатність доказів для їх доведення, та/або у разі завершення загального строку проведення розслідування, з урахуванням висновку про результати розслідування НКРЕКП приймає рішення про закриття розслідування.

9.2. Рішення про застосування санкцій приймається Регулятором у 30-денний строк з дня складення висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку з урахуванням положень пункту 8 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» від 10 червня 2023 року № 3141-ІХ.

9.3. Рішення НКРЕКП приймається на засіданні, що проводиться у формі відкритого або закритого слухання, відповідно до Регламенту.

9.4. Рішення НКРЕКП за результатами розслідування може бути оскаржено в судовому порядку.

Директор Департаменту
ліцензійного контролю

Ярослав ЗЕЛЕНЮК

**Повідомлення (заява) про можливе зловживання на оптовому
енергетичному ринку**

№ з/п	Форма	Інформація, яку необхідно заповнити	Примітки
I. Загальна інформація			
1.	Категорія заявника		Зазначається категорія заявника: Учасник оптового енергетичного ринку;* Особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами; Національний енергетичний орган європейської країни; Орган державної влади; Інше (зазначити)*
2.	Найменування/прізвище, ім'я, по батькові заявника.		Зазначається назва компанії/органу державної влади; прізвище, ім'я, по батькові (для фізичних осіб)
3.	ЄДРПОУ/РНОКПП/ЕСРВ-код		Зазначається ЕСРВ-код, код ЄДРПОУ або РНОКПП (для фізичної особи)
4.	Контактні дані		Зазначається адреса місцезнаходження; електронна адреса; телефон
5.	Уповноважена особа		Зазначається прізвище, ім'я, по батькові, посада; номер телефону; поштова адреса; документ, що підтверджує повноваження
6.	Обставини, за яких стало відомо про можливе зловживання		Описується, коли та за яких обставин заявнику стало відомо про можливе зловживання
7.	Дата та час повідомлення		Зазначається дата та час повідомлення про підозрілу поведінку на оптовому енергетичному ринку та/або про можливе зловживання на оптовому енергетичному ринку
II. Вид можливого зловживання			
8.	Вид зловживання		Зазначається вид зловживання: порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;

			нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням вимог, встановлених для розкриття такої інформації; маніпулювання та/або спроба маніпулювання на оптовому енергетичному ринку; здійснення операцій з оптовими енергетичними продуктами без реєстрації як учасника оптового енергетичного ринку
9.	Ринок		Зазначається, на якому оптовому ринку здійснено можливе зловживання: ринок електричної енергії; ринок природного газу
10.	Оптовий енергетичний продукт		Зазначається вид оптового енергетичного продукту: договори купівлі-продажу електричної енергії або природного газу; деривативні контракти, базовим активом яких є електрична енергія або природний газ; договори про передачу електричної енергії або транспортування природного газу, доступ до пропускної спроможності/розподілу потужності; деривативні контракти щодо передачі електричної енергії або транспортування природного газу, доступу до пропускної спроможності/розподілу потужності; договори про постачання або розподіл електричної енергії та/або природного газу кінцевим споживачам з сумарною номінальною потужністю споживання установок споживача, що забезпечує технічну спроможність споживання електричної енергії або газу в обсязі 600 ГВт•год на рік та вище
11.	Кількість оптових енергетичних продуктів		Кількість оптових енергетичних продуктів, залучених до зловживання

III. Детальна інформації щодо можливого зловживання		
12.	Дата (та час) вчинення можливого зловживання	Зазначається дата (та час у разі можливості), коли сталося можливе зловживання
13.	Назва учасник(ів) оптового енергетичного ринку та/або іншої(их) особи(іб), що здійснив(ли)/здійснила(ли) можливе зловживання	Зазначається назва учасника оптового енергетичного ринку, що здійснив зловживання, код учасника оптового енергетичного ринку; та/або зазначається назва компанії у разі здійснення операцій з оптовими енергетичними продуктами без реєстрації учасника оптового енергетичного ринку; та/або зазначається прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи, що здійснила зловживання
14.	Детальний опис можливого зловживання	<p>Детально зазначається опис можливого зловживання.</p> <p>1. При маніпулюванні та/або спробі маніпулювання ринком описується (операція(ї), заявка(и), поведінка(и)) детальний вид маніпулювання/спроба маніпулювання відповідно до частин другої, третьої статті 11² Закону України «Про ринок електричної енергії» та частин другої, третьої статті 57² Закону України «Про ринок природного газу».</p> <p>Разом з цим зазначається опис заявки/операцій/поведінки: залучений оптовий(і) продукт(и), сегмент оптового енергетичного ринку, місце доставки продукту(ів), дата доставки продукту (початок і кінець, мітки часу замовлень/операцій, період часу, коли відбулося потенційне зловживання), тип навантаження, ідентифікатори контрактів, ідентифікатори операцій, інші деталі операцій/заявок (тільки для особи, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами).</p>

			<p>2. При порушенні обмежень щодо поведження з інсайдерською інформацією зазначається вид обмеження, що порушено відповідно до статті 57¹ Закону України «Про ринок природного газу» та статті 11¹ Закону України «Про ринок електричної енергії».</p> <p>Разом з цим зазначається: дата розкриття інсайдерської інформації; зміст інсайдерської інформації, дата та час початку, дата та час закінчення; зміст розкритого зауваження щодо розкриття внутрішньої інформації; прізвище, ім'я, по батькові особи, яка володіла інсайдерською інформацією та щодо якої було встановлено заборону щодо поведження з нею (зазначається у разі порушення вимог частин другої та третьої статті 57¹ Закону України «Про ринок природного газу» та статті 11¹ Закону України «Про ринок електричної енергії»)</p>
15.	Інформація про потенційні постраждалі сторони та оптові енергетичні продукти та вплив на оптовий ринок		<p>Зазначається інформація: про учасника оптового енергетичного ринку, учасника/суб'єкта ринку, права та інтереси яких порушені (найменування, код ЄДРПОУ, місцезнаходження – щодо суб'єкта господарювання; прізвище, ім'я, по батькові, дата та місце народження, місце проживання, громадянство – щодо фізичної особи); оптові енергетичні продукти та вплив на ринок</p>
16.	Вплив на інші договірні сторони		<p>Зазначається, на які договірні сторони Енергетичного Співтовариства можливе зловживання здійснило вплив</p>
17.	Інформація щодо розпочатого розслідування		<p>Зазначається інформація щодо здійснення розслідування, пов'язаного з цим порушенням</p>

18.	Додаткова інформація щодо причин вважати про можливе здійснення зловживання		<i>Зазначається додаткова інформація, дані, факти, що матимуть значення для проведення розслідування</i>
19.	Перелік інформації, що є конфіденційною		<i>Зазначається, яка із наданої інформації є конфіденційною, та причини віднесення її до конфіденційної</i>
20.	Перелік додатків, що додаються.		<i>Зазначається перелік додатків, що додаються до повідомлення. Заявник може до цього повідомлення надавати додаткові файли: doc, docx, xls, xlsx, pdf</i>

Якщо заявниками є особи, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, мають додавати до повідомлення (заяви) інформацію, яка зокрема має містити:

- аналіз поведінки;
- електронна(ні) таблиця(і), в якій проаналізовано відповідну(і) операцію(ї)/заявку(и)/поведінку;
- копію листування з учасником оптового енергетичного ринку або іншими суб'єктами щодо події;
- будь-які інші дії, вже здійснені особами, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами;
- оцінку впливу події на ринкові ціни;
- оцінку вигоди від потенційного порушення для учасника ринку;
- країну(и), що зазнала(и) впливу, та будь-які пов'язані супутні докази;
- будь-яку іншу інформацію, яку особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами вважає відповідною.

* Якщо заявник бажає залишитись знеособленим (анонімним), пункти 1 – 5 не заповнюються.

Додаток 2
до Порядку розслідування
зловживань на оптовому
енергетичному ринку

**Перелік необхідної інформації для доступу до захищеного цифрового
каналу для обміну даними з НКРЕКП**

Найменування	Код реєстрації суб'єкта (для резидентів України – код за ЄДРПОУ)	Відповідальна особа (ППП)	e-mail	IP адреса	Вид IP адреси (статична/динамічна)	Телефон відповідальної особи

Додаток 3
до Порядку розслідування
зловживань на оптовому
енергетичному ринку

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

_____ (місцезнаходження НКРЕКП)

_____ (номер телефону та адреса електронної пошти)

ПОГОДЖЕНО
Керівник СП НКРЕКП

_____ (власне ім'я та прізвище)

ПОГОДЖЕНО
Член НКРЕКП/Голова НКРЕКП

_____ (власне ім'я та прізвище)

**ВИСНОВОК
про результати розслідування**

Від _____

(дата складення висновку)

№ _____

_____ (найменування суб'єкта розслідування)

код згідно з ЄДРПОУ або реєстраційний номер облікової картки
платника податків , або серія та номер паспорта

ESRB-код , або серія та номер паспорта

_____ (місцезнаходження суб'єкта господарювання, номер телефону,

_____ телефаксу та адреса електронної пошти)

Загальна інформація про проведення розслідування:

Рішення, на виконання якого проводиться розслідування, від ..
№

Період, який розслідується:

з			по		
<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
число	місяць	рік	число	місяць	рік

Особи, що беруть участь у проведенні розслідування:

голова Комісії:

_____ (найменування посади, прізвище, ім'я та по батькові)

члени Комісії:

_____ (найменування посади, прізвище, ім'я та по батькові)

представники інших державних органів, залучені до розслідування:

_____ (найменування посади, прізвище, ім'я та по батькові)

**Відомості,
отримані в ході проведення розслідування зловживань на оптовому енергетичному
ринку**

1	Інформація, яка отримана в ході здійснення попереднього дослідження
2	Рішення НКРЕКП про початок розслідування (назва та дата його прийняття, номер)
3	Дії та заходи, вчинені/вжиті комісією з розслідування для встановлення фактичних даних та обставин зловживання, що розслідується
4	Викладення фактичних даних та обставин зловживань, які ґрунтуються на зібраних Регулятором у ході проведення розслідування доказах, що мають значення для доведення вчинення зловживання на оптовому енергетичному ринку суб'єктом розслідування
5	Вид зловживання
6	Вимоги законодавства, які порушено
7	Відомості про учасника оптового енергетичного ринку, фізичних та юридичних осіб, права та інтереси яких порушено (за можливості)
8	Пом'якшуючі та обтяжуючі обставини
9	Розрахунок та розмір шкоди/потенційного доходу, завданої/одержаного внаслідок зловживання суб'єктом розслідування на оптовому енергетичному ринку (у разі наявності даних для здійснення таких розрахунків)
10	Заперечення суб'єкта розслідування до висновку про розслідування

Голова Комісії з проведення розслідування:

_____

(найменування посади)

_____

(підпис)

_____

(власне ім'я та прізвище)

Члени Комісії з проведення розслідування:

_____

(найменування посади)

_____

(підпис)

_____

(власне ім'я та прізвище)

Представники інших державних органів, залучені до розслідування:

_____

(найменування посади)

_____

(підпис)

_____

(власне ім'я та прізвище)

Додаток 4
до Порядку розслідування зловживань
на оптовому енергетичному ринку

Надання Регулятором інформації до Ради органів регулювання Енергетичного Співтовариства (далі - ECRB)
щодо початку розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку

A. Загальна інформація

№	Заголовок	Інформація, яку слід надати
1	Договірна Сторона	
2	Регулятор	
3	Особа (особи), що представляє (-ють) Регулятор стосовно цього звіту та їх контактні дані (телефон та електронна адреса)	
4	Дата подання до Відділу ECRB:	
5	Електронна адреса Відділу ECRB для подання звіту	[повинна бути надана Відділом ECRB]
6	Інша інформація (за необхідності)	

B. Інформація про підозру щодо зловживання

№	Заголовок	Інформація, яку слід надати
1	Оптовий ринок електроенергії та / або природного газу	
2	Договірна Сторона, в якій мала місце підозра на порушення	
3	Категорія або вид зловживання на порушення Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1227/2011 від 25 жовтня 2011 року: -Інсайдерська торгівля (ст. 3) -Ринкова маніпуляція (ст. 5)	
4	Надання короткого змісту підозрюваного порушення (більш детальний опис надається в частині C нижче)	
5	Дата (та час, якщо це можливо), коли сталося підозрюване зловживання (або коли воно розпочалося)	
6	Як Регулятор дізнався про підозру щодо зловживання	
7	Учасник(и) ринку, причетний(і) до підозрюваного зловживання	
8	Чи проводиться розслідування з боку Регулятора, пов'язаного з цим зловживанням (у випадку, якщо порушення відбулося в юрисдикції Регулятора)	
9	Яка думка Регулятора щодо загального впливу на ринок	
10	На які Договірні Сторони може вплинути (або вплинула) підозра на порушення	
11	Яка рекомендація Регулятора до ECRB стосовно підозри щодо зловживання	

12	<p>Чи включає цей звіт (або будь-який додаток) будь-яку конфіденційну та комерційно чутливу інформацію (якщо так, будь-ласка, підкресліть, яка з наданих даних є конфіденційною чи комерційно чутливою).</p> <p>Укажіть, чому така інформація є конфіденційною або комерційно чутливою.</p>	
13	<p>Будь ласка, надайте перелік додатків / файлів, що додаються до цього звіту</p>	

С. Надайте більш детальну інформацію про підозру на порушення

[...]

[за потреби надайте додатки, таблиці Excel тощо, що підтверджують порушення]